

F

Financování Financing activities

► Použitý IAS/IFRS: IAS 7

Financováním (dle IAS 7) rozumíme činnosti, které vedou ke změnám v rozsahu a skladbě vloženého vlastního kapitálu a zápůjček účetní jednotky, jako např.:

- peněžní příjmy z emitovaných akcií nebo jiných nástrojů vlastního kapitálu,
- peněžní úhrady vlastníkům za odkup nebo vyplacení akcií firmy,
- peněžní příjmy z emise dluhových cenných papírů, z úvěrů, z vydání směnek, z emise dluhopisů, z hypoték a jiných krátkodobých či dlouhodobých zápůjček,
- peněžní splátky zapůjčených částek a
- peněžní úhrady nájemce, které představují snížení nesplaceného dluhu z finančního leasingu.

Financování Funding

► Použitý IAS/IFRS: IAS 26

Financováním (dle IAS 26) rozumíme převod aktiv do subjektu (fondu) odděleného od účetní jednotky zaměstnavatele, a to za účelem výplaty budoucích dluhů z penzijních požitků.

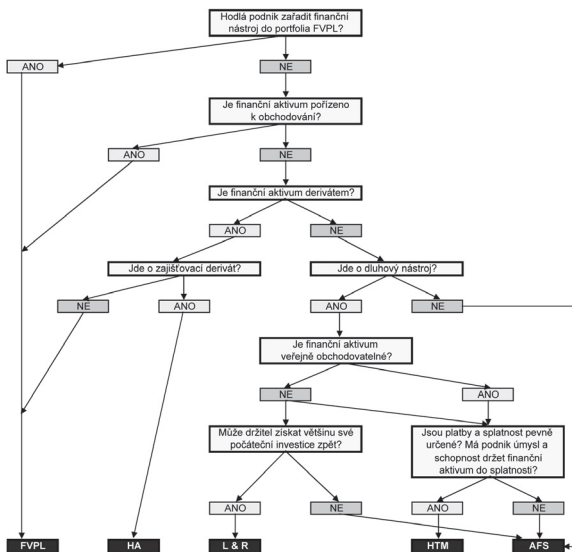
Finanční aktivum Financial asset

► Použitý IAS/IFRS: IAS 32

Finančním aktivem rozumíme:

- hotovost;
- kapitálový nástroj jiné účetní jednotky;

- smluvní právo:
 - přijmout hotovost nebo jiné finanční aktivum od jiné účetní jednotky, nebo
 - směnít finanční aktiva nebo dluhy s jinou účetní jednotkou za podmínku, které jsou pro účetní jednotku potenciálně výhodné; nebo
- smlouva, která bude vypořádána nebo kterou lze vypořádat vlastními kapitálovými nástroji účetní jednotky, a která je:
 - nederivátem, za který účetní jednotka je (nebo by mohla být) povinná přijmout proměnný počet vlastních kapitálových nástrojů, nebo
 - derivátem, který bude (nebo by mohl být) vypořádán jinak než směnou pevné částky v hotovosti nebo jiných finančních aktiv za pevný počet vlastních kapitálových nástrojů účetní jednotky. Za tímto účelem vlastní kapitálové nástroje účetní jednotky nezahrnují nástroje, které jsou samy smlouvami o budoucím příjmu nebo výdeji vlastních kapitálových nástrojů účetní jednotky.

Oceňování finančních aktiv v jednotlivých portfoliích včetně dopadů naznačuje následující tabulka:

Portfolio		Pořízení	Přecenění	Dopad
FVPTL	Fair Value Through Profit and Loss	pořizovací náklady	reálná hodnota	výsledkově
HFT	Held For Trading	pořizovací náklady	reálná hodnota	výsledkově
AC	Amortised Costs	pořizovací náklady	amortizované náklady	výsledkově
FVOCI	Fair Value Through Other Comprehensive Income	pořizovací náklady	reálná hodnota	kapitálový fond
HA	Hedge Accounting	pořizovací náklady	reálná hodnota	výsledkově (FVH) kapitálový fond (ostatní)

Ilustrace – dluhopis

Situace	Portfolio
Dluhopis k obchodování	FVPTL
Dluhopis držžený do splatnosti	AC
Dluhopis jako zajištěná položka	HA

Finanční aktivum nebo finanční dluh v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty

Financial asset or financial liability at fair value through profit or loss (FVPL)

► Použitý IAS/IFRS: IFRS 9

Finanční aktivum (finanční dluh) v reálné hodnotě vykázané do zisku či ztráty je takovým finančním aktivem (finančním dluhem), které je:

- určené k obchodování (**HFT – Held For Trading**), pokud:
 - je získáno nebo vzniklo v zásadě za účelem prodeje či zpětného odkupu v dohledné době,

- je součástí portfolia společně řízených finančních nástrojů, u kterých je doloženo nedávné krátkodobé dosahování zisku, nebo
- je derivátem;
- ostatní finanční aktiva (finanční dluhy).

Finanční dluh Financial liability

► Použitý IAS/IFRS: IAS 32

Finančním dluhem rozumíme:

- smluvní závazek:
 - dodat hotovost nebo jiné finanční aktivum jiné účetní jednotce, nebo
 - směnit finanční aktiva nebo dluhy s jinou jednotkou za podmínek, které jsou pro účetní jednotku potenciálně nevýhodné; nebo
- smlouvu, která bude vypořádána nebo kterou lze vypořádat vlastními kapitálovými nástroji účetní jednotky, a která je:
 - nederivátem, za který účetní jednotka je (nebo by mohla být) povinná dodat proměnný počet vlastních kapitálových nástrojů, nebo
 - derivátem, který bude (nebo by mohl být) vypořádán jinak než směnou pevné částky v hotovosti nebo jiných finančních aktiv za pevný počet vlastních kapitálových nástrojů účetní jednotky. Za tímto účelem vlastní kapitálové nástroje účetní jednotky nezahrnují nástroje, které jsou samy smlouvami o budoucím příjmu nebo výdeji vlastních kapitálových nástrojů účetní jednotky.

Finanční investice držené do splatnosti Held-to-maturity investments (HTM)

► Použitý IAS/IFRS: IAS 39

Finančními investicemi držеныmi do splatnosti rozumíme nederivátová finanční aktiva s pevně stanovenými nebo určitelnými platbami a pevnou splatností, jež účetní jednotka hodlá a je schopna držet až do splatnosti jiná než ta, která:

- účetní jednotka při počátečním zaúčtování označí jako nástroje oceňované v reálné hodnotě vykazované do zisku nebo ztráty (portfolio FVTPL),
- účetní jednotka označí jako realizovatelná finanční aktiva (portfolio FVOCI),
- naplňují definici úvěrů a jiných pohledávek.

Finanční investice držené do splatnosti oceňujeme na bázi amortizovaných nákladů (současných hodnot vypočtených prostřednictvím efektivní úrokové sazby).

Finanční leasing Finance lease

► Použitý IAS/IFRS: IAS 17

Finančním leasingem rozumíme takový leasing, který převádí všechna podstatná rizika a odměny spojené s vlastnictvím aktiva. Vlastnické právo může, ale nemusí být na konci vztahu převedeno.

Typickými příklady převodu podstatných rizik a odměn jsou:

- leasing, kdy se převádí vlastnictví aktiva na nájemce do konce nájemního vztahu,
- nájemce má opci na koupi aktiva za cenu, o které se na počátku leasingového vztahu předpokládá, že bude podstatně nižší než reálná hodnota k datu možné realizace opce, a v době vzniku leasingového vztahu je víceméně zřejmé, že tato opce bude využita,
- délka trvání leasingu je sjednána na podstatnou část ekonomické životnosti aktiva, ačkoli vlastnictví aktiva není převedeno,
- na počátku leasingového vztahu se současná hodnota minimálních leasingových plateb rovná nebo je větší než reálná hodnota pronajímaného aktiva,
- pronajímaná aktiva jsou natolik zvláštní povahy, že je může bez větších úprav využít pouze tento konkrétní nájemce,
- situace, kdy v případě vypovězení leasingu nájemcem tento ponese pronajímatelovy ztráty, které vznikly v souvislosti s vypovězením leasingu,

- zisky či ztráty z pohybu reálné hodnoty zbytkové hodnoty náleží nájemci a
- nájemce je schopen pokračovat v leasingovém vztahu i v dalším období, a to za nájemné, které je výrazně nižší než tržní nájemné.

Účtování – nájemce

Od počátku sjednání leasingového vztahu vykazuje nájemce v rozvaze aktiva a dluhy plynoucí z finančního leasingu, a to v **reálné hodnotě** najatého majetku, nebo v případě, že je **nižší**, tak v **současné hodnotě minimálních leasingových plateb**.

V okamžiku výpočtu **současné hodnoty minimálních leasingových plateb** nájemce použije implicitní leasingovou úrokovou sazbu (pokud ji lze určit) nebo přírůstkovou zápůjční úrokovou sazbu. Veškeré počáteční přímé náklady spojené s pořízováním předmětu leasingu jsou součástí vedlejších pořízovacích nákladů, a tudíž jsou součástí hodnoty najatého majetku.

Minimální leasingové platby je třeba rozdělit na finanční náklady a snížení nesplaceného dluhu, přičemž finanční náklady jsou rozloženy do jednotlivých účetních období během délky leasingového vztahu tak, aby byla zajištěna konstantní úroková sazba u zbývajících zůstatku dluhu. Podmíněné nájemné je však nákladem v obdobích, kdy k němu skutečně dojde.

Tím, že nájemce najatý majetek vykazuje v rozvaze, tak jej zcela logicky i **odpisuje**, a to v souladu se svými účetními pravidly pro odpisování obdobných aktiv. Odpisy jsou systematicky alokovány do nákladů během jednotlivých období předpokládaného užití majetku. V případě, že si nájemce není zcela jist, zda získá najatý majetek na konci leasingového vztahu, potom tento majetek musí plně odepsat během délky leasingového vztahu, popř. dle délky použitelnosti aktiva, a to podle toho, která z těchto dob je kratší.

Vzhledem k tomu, že úhrn odpisů a finančních nákladů za účetní období nebývá většinou roven leasingovým platbám, které jsou v daném období splatné, není vhodné považovat splatné leasingové platby za náklady.

■ PŘÍKLAD

Firma se rozhodla pořídit formou finančního leasingu automobil, u něhož předpokládá čtyřletou životnost. Leasing byl sjednán 1. 1. 20X1 na tříleté období

s pololetními splátkami ve výši 120 000 Kč. Přírůstková úroková sazba nájemce činí 10 %, reálná hodnota vozu 629 056 Kč. Na konci leasingu je automobil předán nájemci.

Současná hodnota splátek

Období	Odúročitel	Současná hodnota splátky v Kč
30. 06. 20X1	$\frac{1}{\left(1 + \frac{0,1}{2}\right)^{2 \cdot 0,5}}$	114 286
31. 12. 20X1	$\frac{1}{\left(1 + \frac{0,1}{2}\right)^{2 \cdot 1}}$	108 844
30. 06. 20X2	$\frac{1}{\left(1 + \frac{0,1}{2}\right)^{2 \cdot 1,5}}$	103 661
31. 12. 20X2	$\frac{1}{\left(1 + \frac{0,1}{2}\right)^{2 \cdot 2}}$	98 724
30. 06. 20X3	$\frac{1}{\left(1 + \frac{0,1}{2}\right)^{2 \cdot 2,5}}$	94 023
31. 12. 20X3	$\frac{1}{\left(1 + \frac{0,1}{2}\right)^{2 \cdot 3}}$	89 546
Celkem	-	609 084

Současná hodnota leasingových splátek je nižší než reálná hodnota vozidla, a proto budeme pro naše další úvahy vycházet z nižší současné hodnoty.

Leasingový kalendář

Období	Splátka v Kč	Úrok (10 % p.a.) v Kč	Úmor v Kč	Zůstatek v Kč
01. 01. 20X1				609 084
30. 06. 20X1	120 000	30 454	89 546	519 538
31. 12. 20X1	120 000	25 977	94 023	425 515
30. 06. 20X2	120 000	21 276	98 724	326 791
31. 12. 20X2	120 000	16 340	103 660	223 131
30. 06. 20X3	120 000	11 157	108 843	114 288
31. 12. 20X3	120 000	5 712	114 288	0
Celkem	720 000	110 916	609 084	-

$$\text{odpis} = \frac{609\,084}{4} = 152\,271 \text{ Kč}$$

Datum	Text	Částka v Kč	MD	D
01. 01. 20X1	Pořízení automobilu na leasing	609 084	Majetek	Dluhy z leasingu
30. 06. 20X1	Splátka 1	120 000 89 546 30 454	- Dluhy z leasingu N – Úroky	Běžný účet - -
31. 12. 20X1	Splátka 2	120 000 94 023 25 977	- Dluhy z leasingu N – Úroky	Běžný účet - -
31. 12. 20X1	Odpis 20X1	152 271	N – Odpisy	Oprávký
30. 06. 20X2	Splátka 3	120 000 98 724 21 276	- Dluhy z leasingu N – Úroky	Běžný účet - -
31. 12. 20X2	Splátka 4	120 000 103 660 16 340	- Dluhy z leasingu N – Úroky	Běžný účet - -

Datum	Text	Částka v Kč	MD	D
31. 12. 20X2	Odpis 20X2	152 271	N – Odpisy	Oprávký
30. 06. 20X3	Splátka 5	120 000 108 843 11 157	– Dluhy z leasingu N – Úroky	Běžný účet – –
31. 12. 20X3	Splátka 6	120 000 114 288 5 712	– Dluhy z leasingu N – Úroky	Běžný účet – –
31. 12. 20X3	Odpis 20X3	152 271	N – Odpisy	Oprávký
31. 12. 20X4	Odpis 20X4	152 271	N – Odpisy	Oprávký

Účtování – pronajímatel

Pronajímatelé vykazují předměty finančního leasingu jako **pohledávky**, a to v částce, která je rovna **čisté finanční investici do leasingu**. V případě, že byly pronajímatelem v souvislosti s uzavřením smlouvy vynaloženy provize, právní poplatky či jiné přímo přiřaditelné náklady, potom jsou tyto zahrnuty do počátečního ocenění pohledávky z finančního leasingu a snižují částku celkových výnosů za období trvání leasingového vztahu. Pokud však předmět leasingu pronajímá výrobce nebo prodejce, potom jsou náklady na sjednání a uzavření leasingové smlouvy vyřazeny z počátečních přímých nákladů a vykážou se jako náklad v období, kdy pronajímateli vznikne zisk z prodeje, což je v zásadě okamžik počátku leasingového vztahu.

Finanční výnosy z leasingu pronajímatel účtuje na bázi modelu konstantní periodické míry návratnosti pronajímatelovy čisté investice do finančního leasingu. Leasingové splátky v daném období jsou vykazovány oproti hrubé investici do leasingu jako snížení jednak jistiny, a dále nerealizovaného finančního výnosu z leasingu.

Pronajímatelé musí po celou dobu trvání leasingového vztahu **revidovat odhady** nezaručených zbytkových hodnot pro potřeby propočtu hrubé investice do leasingu. V případě, že dojde ke snížení odhadu nezaručené zbytkové hodnoty, musí následně dojít k revizi rozložení výnosů po dobu trvání leasingu a následně ke snížení časově rozlišených částek.